

Formandens beretning 2024

Kære aktionærer,

Jeg vil først gerne byde velkommen til alle her i Nuuk og ikke mindst til jer, der ser med via livestream.

Det er med stor tilfredshed, at jeg kan præsentere GrønlandsBANKENS årsrapport for 2023 her ved vores generalforsamling. Fokus i dag er naturligvis på året, der er afsluttet. Jeg vil derfor som vanligt kommentere på den økonomiske udvikling i og udenfor banken i 2023 og også kigge lidt frem.

Året 2023 har været et bemærkelsesværdigt år for banken, hvor vi har opnået et rekordresultat på 244,6 millioner kroner før skat mod kr. 109,1 mio. i 2022.

Ved årets start havde Grønlandsbanken en forventning om et overskud før skat i intervallet kr. 130-170 mio.

GrønlandsBANKENS bestyrelse anser resultatet som tilfredsstillende. Bankdirektør Martin Kviesgaard vil senere gennemgå bankens årsrapport mere detaljeret.

En række helt særlige forhold har gjort sig gældende for at bankens resultat har nået dette niveau. Det vil jeg også komme tilbage til om lidt og i stedet først fokusere på de vilkår der præger vores omverden i og udenfor Grønland og dermed også har påvirket Grønlandsbanken i 2023. Det er ikke forbigået nogens opmærksomhed at verden er ramt af krige, klimapåvirkning, inflation og rentestigninger. I det lys må vi sige at Grønland og Grønlandsbanken har været forskånet og kun i begrænset omfang har mærket det på den økonomiske virkelighed.

På trods af den globale økonomiske situation, har der fortsat været en stærk grønlandsk økonomi med en BNP-vækst på ca. 2,0% i 2023, hvilket er lidt højere end forventet ved årets start.

Grønlandsbanken forventer dog en lavere vækst i 2024 og med mulighed for kortvarig nulvækst.

Når væksten forventes lavere i 2024 skyldes det bl.a., at visse dele af fiskeriet nu oplever faldende kvoter og et dårligere bytteforhold. Samtidig ser vi ikke at byggeriet kan holde helt samme takt og infrastrukturinvesteringerne vil næppe heller øge BNP i 2024. Det sidste af den simple grund, at byggeriet af lufthavne er på sit højeste i 2023 og 2024 og dermed giver det ikke yderligere vækst. Tværtimod vil byggeriet af lufthavn i Nuuk blive afsluttet i år. Når dertil lægges at renten fortsat er høj og inflationen, antagelig kortvarigt vil være højere i Grønland i 2024 så lægger det en dæmper på den økonomiske vækst.

Byggeaktiviteten i Grønland er dog fortsat markant og særligt i Nuuk og Ilulissat er det med til at holde arbejdsløsheden på et rekord-lavt niveau.

Rentestigninger har endnu ikke påvirket byggeriet betydeligt, men det må forventes at lægge en dæmper på noget af aktiviteten. Efterspørgslen på boliger er dog særligt stor i Nuuk og Ilulissat. Men prisniveauet er højt på både det private boligmarked og det private udlejningsmarked og sammen med de højere renter må det forventes at påvirke efterspørgslen. KNI's lange energiaftaler på olie og Grønlands vandkraft har omvendt hjulpet på husholdningernes økonomi. Nye priser på baggrund af nye oliekontrakter må dog forventes at blive indført i 2024.

I fiskeriet er en af udfordringerne overbeskæftigelse i dele af fiskeriindustrien i forhold til dens økonomiske bæredygtighed. Der er behov for at omstille arbejdsstyrken til andre erhverv for at øge produktiviteten i fiskerisektoren og afhjælpe mangel på arbejdskraft andre steder. I 2024 og 2025 vil reduktionen i rejekvoten også påvirke den del af fiskeriet negativt og med forventede økonomiske konsekvenser, herunder færre indtægter til Landskassen. Departementet for Finansier og Skatter estimerer, at reduktionen vil koste landskassen 19,6 mio. kr., men forventer også, at fiskeriet vil ligge på næsten samme niveau som i 2023 på grund af uudnyttede kvoter fra det foregående år.

I hellefisk- og torskfiskeriet hjælper den manglende bæredygtighed i fiskeriet absolut ikke på situationen. Derfor er det også positivt at Naalakkersuisuts forslag til fiskerilov, indeholder initiativer til både at sikre biologisk bæredygtighed og et mere økonomisk effektivt hellefiskfiskeri. Omvendt er rejefiskeriet idag effektivt struktureret og med god indtjening, selvom der også her er klare tegn på et forringet bytteforhold og pres på indtjeningen. I det lys kan det ikke anbefales, hvis en ny fiskerilov medfører krav om ændringer som forringer lønsomheden.

Vender vi blikket mod turismen som lokalt har stor betydning og som i stigende omfang kan få større betydning for den samlede lande-økonomi så ser vi en imponerende fremgang de senere år.

Udvidelsen af lufthavne i Nuuk, Ilulissat og Qaqortoq må forventes at øge flykapaciteten og tiltrække flere internationale besøgende. Dog kræver denne vækst i turismen også en udbygning af hotelkapacitet og oplevelsestilbud.

Det er vigtigt, at turismen udvikles bæredygtigt, både miljømæssigt, socialt og kulturelt. Det sociale perspektiv indebærer, at turismen skal gavne lokalbefolkningen, hvilket kræver en fordeling af turisterne rundt i landet og ikke kun omkring de nye lufthavne. Koncentration af turister kan være skadeligt, som set andre steder i verden.

Aktiviteten inden for minedrift i Grønland er fortsat lav og beskæftiger aktuelt mindre end 100 personer. Der er flere mineralefterforskningsprojekter undervejs, men den største udfordring er at tiltrække investorer til Grønland. Selvom investeringerne i mineralefterforskning måtte stige, er det afgørende for projekternes levedygtighed, at de er rentable. Sjældne jordartsmetaller, som findes i Grønlands undergrund, har potentiale, da de anvendes i vigtige industrier som vindmøller og elbiler. Grønland må sikre attraktive rammevilkår og dermed investorenes opfattelse af, at det kan være profitabelt at investere i Grønlands undergrund. Væsentligt er at sikre stabilitet, attraktivitet og forudsigelighed i lovgivningen og den administrative praksis.

Naalakkersuisut har forsøgt at forbedre investeringsvilkårene gennem Mineralstrategien fra 2020 og den nye råstoflov fra 2023, som skal gøre rammerne mere transparente og forudsigelige. For at bevare tilliden som investeringsland er det væsentligt, at Grønland ikke samtidig med andre tiltag, modarbejder sektorens konkurrenceevne. .

I 2022 endte landskassen med et overskud på 113 mio. kr., hvilket er over det forventede overskud. Forventningerne til 2023 er også positive med forventninger om et endnu bedre resultat. Der er muligvis en fristelse til at bruge det forventede overskud til at øge det offentlige forbrug, men strukturelle udfordringer, såsom pres på arbejdsmarkedet og pres på den finanspolitiske holdbarhed gør det ikke tilrådeligt. Det nye økonomiske råderum bør derfor anvendes gradvist til samfundsmæssigt rentable offentlige investeringer, der kan afhjælpe strukturelle problemer eller reducere negative økonomiske tilbageslag.

I min beretning fra sidste års generalforsamling, var bæredygtighed et gennemgående tema, som også var gennemtrængende i bankens årsrapporter for både 2021 og 2022. Bæredygtighed er fortsat afgørende for GrønlandsBANKEN, og vi vil fortsat insistere på betydningen af dette i vores politik og praksis, da det omfatter både miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter. Der har været en betydelig indsats for at fremme bæredygtighed internt i banken, hvor både bestyrelse og ledelse har deltaget i uddannelse på området. Bankens erhvervsrådgivere og andre medarbejdere har også deltaget i uddannelse med fokus på at integrere bæredygtighedsaspektet i kunderådgivningen.

Vi støtter Grønlands tilslutning til Paris-aftalen og har opfordret Naalakkersuisut til at fremme mere bæredygtige valg for forbrugere og virksomheder. Vi ser også positivt på udviklingen af landets vandkraftressourcer, hvis det er samfundsøkonomisk rentabelt. Det fjerner dog ikke behovet for at handle bæredygtigt på andre områder.

For dem der er særligt interesseret, skal jeg også informere om bankens CSR-indsats, der kan findes i "Redegørelsen om GrønlandsBANKENs samfundsansvar 2023" på vores hjemmeside

Jeg startede med at nævne bankens rekordresultat og jeg tror bankdirektøren har sagt et sted at "sol, måne og stjerner" har stået rigtigt for banken i 2023.

Det stærkt forbedrede resultat skyldes bl.a. vækst i udlån, der er steget markant i både 2022 og 2023. Det er vigtigt for indtjeningen i banken, men det er også vigtigt for understøttelsen af samfundsudviklingen.

Samtidig vender kursreguleringer af vores store obligationsbeholdning rigtigt og posten i regnskabet er forbedret med ca. 80 mio. i forhold til året før og er dermed den største enkeltstående forklaring på det gode resultat. Samtidig påvirker det højere renteniveau betydeligt og særligt når man som os har mere end 3 mia. stående i nationalbanken eller investeret i obligationer. Dog skal det siges at bankens indlånskunder også har mærket rentestigningen, bl.a. ved nye højrenteprodukter, som er taget godt imod.

Kigger vi på basisdriften i banken er den forbedret markant fra kr. 153 mio. i 2022 til kr. 218,7 mio. i 2023. Udlånet er steget med 459 mio. kr. og udgør nu kr. 4.813 mio., hvilket er det højeste niveau i bankens historie.

Udlånsrekorden har også betydet stor travlhed og jeg vil gerne sige tak til bankens medarbejdere for deres store bidrag til det flotte resultat.

Et område, som nok har særlig interesse for vores aktionærer, er årets udbytte. I år foreslår bestyrelsen at der udloddes kr. 55 pr. aktie svarende til kr. 99 mio. Sidste år udloddede banken kr. 20 pr. aktie i udbytte.

Med konsolideringen øges bankens kernekapitalprocenten fra 23,2 til 24,9 ved udgangen af 2023 og kapitalprocenten stiger til 26,0.

Henset til den fortsatte indfasning af kravet til bankens NEP-kapital har banken derfor i 2023 fortsat udstedelserne af både Tier 2 og Tier 3 kapital. Der er i 2023 udstedt Tier 3 på 100 mio. kroner og supplerende kapital, eller tier 2 kapital, på 40 mio. kroner.

Udbyttet på 55 kr. pr. aktie er dermed afstemt bankens forventede vækst og indfasningen af kravet til nedskrivningseggede passiver. Kernekapitalprocenten på 24,9% er dog alligevel noget over det target på 24% som banken har kommunikeret. Det skyldes at Finanstilsynet i december iværksatte en høring om, hvorvidt der i Grønland og på Færøerne kan vurderes at være et reelt marked for erhvervsejendomme, herunder boligudlejningsejendomme. Det mener vi der er og har naturligvis afgivet høringssvar i denne sammenhæng. Vi ved endnu ikke om resultatet bliver, at en del af bankens udlån vil få en højere risikovægt, men vi har valgt at holde en højere kernekapitalprocent af hensyn til denne usikkerhed. Vi ved ikke hvornår der sker en afklaring, men vores vurdering vil være at det sker i første halvår i år.

Når vi ser på 2024, forventer vi en moderat økonomisk udvikling i banken, hvor renteudviklingen, herunder påvirkningen på kursreguleringer er usikker. Vi har i 2023 haft beskedne tab og nedskrivninger på bankens udlån og det forventer vi også i 2024, selvom der naturligvis vil kunne være udsving også i denne post. Banken forventer derfor et lidt lavere resultat før skat i 2024 på mellem 180 og 230 millioner, hvilket blev annonceret i december i en meddelelse til fondsbørsen.

I løbet af 2023 bestod GrønlandsBANKENS direktion af bankdirektør Martin Kviesgaard. Ifølge Lov om Finansiell Virksomhed skal formandens beretning indeholde en redegørelse for direktionens aflønning. Aflønningen udgjorde 4,08 millioner kroner i 2023 mod 3,9 millioner kroner i 2022. Lønpakken inkluderer løn, pension, feriefrirejse, fri bil, telefon og internet i overensstemmelse med gældende regler i Grønland. Direktionens pension udgøres af en fast procentsats på 24 % af den faste løn og hvortil kommer en ydelsesbaseret pensionsordning. Begge dele er inkluderet i den nævnte aflønning. Den ydelsesbaserede pensionsordning kan kun udbetales under visse betingelser og hvis direktøren forbliver ansat i en år-række.

Pensionen til direktionen, der oparbejdes i perioden 2016-2028, kan i alt udgøre 0-24 måneders løn og består af 50 % aktier og 50 % kontant udbetaling. Der er indarbejdet en claw back klausul i aftalen, samt at aftalen kan bortfalde i særlige situationer. Der er derudover ikke variable lønelementer i direktionens vederlag af nogen art. Aflønningen af direktionen forventes løbende justeret i takt med den almindelige lønudvikling.

Ifølge GrønlandsBANKENS lønpolitik fastsættes løn i samarbejde med HR-chefen. Alle ansættelseskontrakter underskrives og godkendes af Direktøren og HR-chefen i forening.

Allonger på ekstraordinære trinstigninger og tillæg underskrives af Direktionen, subsidiært Risikodirektøren.

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsesformanden redegøre for aflønningen af virksomhedens bestyrelse. Bestyrelsesvederlaget fordeles som følger: Formandens honorar er på 300.000 kr., næstformanden modtager 225.000 kr., og et bestyrelsesmedlem modtager 150.000 kr. Desuden er der fastsat vederlag for udvalgsmedlemmerne: Revisionsudvalgsformand 60.000 kr., næstformand 45.000 kr., og medlem 30.000 kr. Risikoudvalgsformand 60.000 kr., næstformand 45.000 kr., og medlem 30.000 kr. Alle medlemmer af nomineringsudvalg og vederlagsudvalg modtager hver 12.000 kr. Aflønningen foreslås at fortsætte uændret i 2024.

I GrønlandsBANKEN prioriterer vi også kampen mod hvidvask og at efterleve reglerne om etisk ansvar. Banken har en "Politik for sund virksomhedskultur" for netop at have klare principper indenfor god ledelse og etisk ansvar. Hertil kommer arbejdet med efterlevelse af god skik reglerne.

Begrebet "Sund virksomhedskultur" er et centralt emne i vores årlige udviklingssamtaler med medarbejderne, og vi opfordrer derudover til åbenhed og ansvarlighed gennem vores whistleblower-ordning.

På hjemmesiden er der desuden redegjort for, hvordan vi forholder os til "Anbefalinger for god selskabsledelse".

Der er ingen tvivl om at 2024 også bliver et interessant år. Usikkerhederne i omverdenen synes jeg ikke er blevet mindre og med fortsat usikkerhed om inflation, rente, krige, cyberrisiko og nu også AI som ny faktor så er det givet at året bliver anderledes. Det gør det også i vores nære virkelighed, hvor ibrugtagning her i Nuuk af den første af de nye lufthavne senere på året markerer nye muligheder for virksomheder og borgere.

Vi vil i GrønlandsBANKEN som altid søge at håndtere risici og arbejde for at udnytte de muligheder der absolut ser spændende ud i de kommende år i Grønland. Det håber vi bliver både til gavn for kunderne og aktionærerne og dermed at GrønlandsBANKEN fortsat kan være til gavn for Grønland.

Før jeg afslutter bestyrelsens beretning, vil jeg gerne takke bankens mange kunder for at vælge os som deres finansielle partner, samt takke vores forretningsforbindelser og aktionærer for et godt samarbejde det forgangne år. Jeg vil også endnu engang gerne takke bankens medarbejdere for deres indsats i 2023.

Ifølge vedtægterne fratræder Kristian Lennert, Maliina Abelsen og Peter Wistoft, da deres valgperiode udløber. Bestyrelsen foreslår genvalg af alle tre bestyrelsesmedlemmer for en toårig periode.

Tak for jeres opmærksomhed!